

Verslag

Deelnemers

Ineke van Gent (voorzitter), Martin Berendse, Caroline Koetsenruijter, Serv Wiemers, Jamila Aanzi, Lydia Bremmer, 5.1.2.e (verslag)

Datum	Kenmerk	Pagina
21 september 2023	2023-0000611599	1 van 4

Betreft

Verslag collegevergadering Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI)

De voorzitter opent de vergadering en het college stelt de agenda vast.

Verslag collegevergadering dd. 24 augustus

Het verslag van de collegevergadering van 24 augustus is goedgekeurd.

Besluitenlijst collegevergadering dd. 24 augustus

De besluitenlijst van de collegevergadering van 24 augustus is goedgekeurd.

Ingekomen en verzonden stukken

- Ingekomen: ACOI heeft een **reactie van het ministerie van AZ** op 13.09.2023 ontvangen op het advies inzake Woo-verzoek naar het denken over groepsimmunititeit in kabinetskringen tijdens de COVID-19-pandemie. Zie voor verdere bespreking van het AZ-advies punt 5.
- Verzonden: Beëindiging bemiddeling en aankondiging advies aan TU Delft
- Verzonden: Werkprogramma ACOI 2024. Deze is inmiddels aangeboden aan de Tweede Kamer.

Mededelingen door secretaris-directeur

- **Schriftelijke ronde**

De vergadercyclus is vanaf de zomervakantie teruggebracht van 2- naar 4-wekelijks. Hierdoor kan het voorkomen dat adviezen te lang blijven liggen. Met name bij bemiddelingsadviezen is dit een

punt, omdat deze binnen 6 weken na beëindiging bemiddeling verstuurd dienen te worden. In die gevallen zal het advies via een schriftelijke vergadering worden besproken. Het bureau komt in de volgende vergadering met een voorstel hiervoor.

- **Archiefwet niet controversieel verklaard**

Na een oproep van het Adviescollege is op 12 september een wijziging (ingediend door Omtzigt) op de lijst met controversieel te verklaren wetsvoorstellen door de Tweede Kamer aanvaard. Dat betekent dat de Archiefwet op de agenda blijft staan, ondanks dat in november nieuwe verkiezingen plaatsvinden. De oproep tot controversieel verklaren kwam van KVAN. ACOI zal volgende week met hen in gesprek gaan over de bezwaren en verkennen waar we in de toekomst kunnen samenwerken. Ook wordt besloten een wetgevingsadvies uit te brengen over de Archiefwet, planning afhankelijk van wat in komende procedurevergadering over de planning van de wetsbehandeling wordt afgesproken.

- Secretaris-directeur heeft bij het iBestuur-congres gesproken met dhr. **Peter Paans, Directeur informatisering bij de Tweede Kamer**. Hij komt graag langs in een collegevergadering om te vertellen over zijn werk. Bureau neemt contact op om te kijken hoe en wanneer.

- **Interne uitvoering chatberichten ACOI**

Bureau ACOI is bezig met de interne uitvoering van het veiligstellen van chatberichten van sleutelfunctionarissen bij het ACOI, i.e. de secretaris-directeur. We bekijken via een marktverkenning waar we dit kunnen uitzetten.

- **Bestuurlijk overleg 7 september**

Op 7 september heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met o.a. de DG, mw. Eva Heijblom en pSG Marc de Boer. Met het vertrek van Hanke Bruins Slot, heeft nu staatssecretaris van Huffelen de Woo in portefeuille. We hebben om een kennismaking gevraagd en deze is inmiddels gepland.

- **Bijlmerramp dossier**

Collegeleden Aanzi en Berendse geven een update over de Bijlmerrampdossier. Betrokken medewerkers van het bureau hebben een quick scan uitgevoerd in het archief, en hebben daarbij circa driekwart van de stukken globaal kunnen bekijken om gevoel te krijgen bij de inhoud. Voor komende maanden staan nog een diepteonderzoek in het archief (waar ook collegeleden Aanzi en Berendse een dag bij aanschuiven), afspraken met belangenpartijen en een internationaal onderzoek op het programma. We zullen in Q4 een tussentijdse publieke update geven van de bevindingen tot dan toe.

Publiciteit, communicatie en media (communicatieadviseur en hoofd advies schuiven aan)

Het communicatieplan is mondeling toegelicht en besproken, met aandacht voor onder andere:

- De presentatie van het **onderzoek onder journalisten**, in oktober door o.a. collegelid Wiemers, Folkert Jensma en Bas van Beek in het journalistencafé bij het Nationaal Archief. We doen geen exclusieve interviews, maar journalisten kunnen de resultaten wel vooraf onder embargo krijgen.
- Met de geplande **position paper voor de formateur**, het **dilemmadebat** (zie later in het verslag), **journalistencafé** etc. zijn er tot dit najaar meer dan voldoende momenten waarin het ACOI de aandacht kan vragen voor het belang van openbaarheid. Het idee voor een mogelijke **podcastserie** roept wisselende reacties op, mogelijk beter om aan te sluiten bij een al bestaande podcastserie.

- Secretaris-directeur zal contact opnemen met de Issuemakers om eens met dit bureau van gedachten te wisselen over mogelijkheden om de onderwerpen openbaarheid en informatiehuishouding maatschappelijk te agenderen.
- Ook is gesproken over het concept **opinieartikel**. Deze wil het college graag nog wat aanscherpen en toespitsen op de nieuwe bestuurscultuur, en van nog wat ingrediënten voorzien, waardoor het artikel er uitspringt en de lezer weet te boeien. Aanbieding liefst na het onderzoek van journalisten in de 2^e helft van oktober/ begin november. Bureau ACOI gaat hiermee aan de slag.

Transparant verzamelbeleid bij Woo verzoeken

De presentatie over transparant verzamelbeleid (werktitel) bij Woo-verzoeken is toegelicht door hoofd advies. Het college geeft akkoord op de principes en vraagt bureau dit verder uit te werken. Kern is dat de inzet van het college wordt om niet de wet aan te passen, maar de wet uitvoerbaar te krijgen, en daar is ruimte voor binnen de huidige kaders van de wet. Dit moet ook de hoofdboodschap zijn in communicatie richting publiek en formateur. Belangrijk dat er handelingsperspectief is en het niet te ingewikkeld te maken.

Dilemmadebat op 8 november

Het college is enthousiast over het voorstel dilemmadebat en de locatie Glazen Zaal te Den Haag. Ook de datum van het debat op 8 november is akkoord. Collegelid Aanzi is dan helaas verhinderd. Voorzitter geeft aan zich in te willen zetten voor hooggeplaatste sprekers van de 7 belangrijkste partijen op het podium. Bureau ACOI zal bekijken of er nog inhoudelijk samengewerkt kan worden met partijen die zich ook inzetten voor openbaarheid, waarbij de organisatie wel in handen van het ACOI blijft. Bureau werkt debat verder uit en komt met stellingen, die collegeleden kunnen presenteren. Wel belangrijk dat we voldoende deelnemers vinden, dat is randvoorwaardelijk om door te kunnen gaan.

Symposium ACOI

College heeft twijfels bij nut en noodzaak van een symposium in deze vorm en tegen deze kosten. Heeft het niet meer zin om zelf op werkbezoek te gaan? En hoe ziet het politieke landschap er tegen die tijd uit? Komen niet alleen de usual suspects? Verzoek om symposium te heroverwegen en indien gewenst volgende vergadering opnieuw te bespreken.

Advies

AZ-advies. ACOI heeft een reactie van het ministerie van AZ op 13.09.2023 ontvangen op het advies inzake Woo-verzoek naar het denken over groepsimmuniteit in kabinetskringen tijdens de COVID-19-pandemie. Deze reactie is ook aan de journalist verzonden. Die beraadt zich op stappen. Vanwege de tijd en energie die het verzoek al heeft gekost, en de tijd die er al overheen is gegaan sinds de COVID-pandemie twijfelt de journalist echter aan een rechtsgang. Belangrijk dat nu andere partijen hun rol gaan spelen. De vraag is wat ACOI hier nog in kan doen.

Het college spreekt af het verzoek en de reactie van AZ te bespreken met staatssecretaris van Huffelen; zij is als opdrachtgever verantwoordelijk voor het ACOI en voor de Woo. Gesprek staat inmiddels gepland in november. Ook is de Kamer inmiddels in actie gekomen, er zijn schriftelijke vragen gesteld over ons advies. Mocht er aanvullend op deze twee acties nog iets nodig zijn om ook de reactie in het publieke domein te krijgen, dan komt college hierop terug. College spreekt af bij bemiddelingsadviezen in het vervolg een zin op te nemen dat ook reactie op het advies standaard openbaar wordt.

College staat ook kort stil bij zijn eigen rol en doorzettingsmacht, belangrijk om hier eens over door te praten. Het onderzoek van [§ 1.2.e](#) dat zij afgelopen jaar in een collegevergadering heeft toegelicht, biedt hier aanknopingspunten voor.

Onderzoeken

- **Onderzoek digitale toegankelijkheid Woo**

College is positief over onderzoeksopzet van [§ 1.2.e](#) van de Universiteit van Amsterdam, die in opdracht van het ACI onderzoek doet naar de digitale toegankelijkheid van documenten die openbaar worden gemaakt. Het is een reproduceerbaar onderzoek, waarbij langjarig kan worden gemonitord.

- **Onderzoek onder journalisten**

Het onderzoek onder journalisten is inmiddels afgerond en wordt op 26 oktober 2023 gepresenteerd door Serv tijdens een (speciaal voor ACOI georganiseerd) café van de Vereniging voor Onderzoeksjournalisten (VVOJ).

Het onderzoek is kwalitatief goed ingevuld en kende een hoge respons. Het (concept)rapport van Centerdata geeft nuttige inzichten voor het bevorderen van de toepassing van de Woo. Overheidsorganisaties kunnen deze gebruiken voor het verbeteren van hun Woo-processen, en het ACOI zelf kan de inzichten goed gebruiken bij (wetgevings-)adviezen en bemiddelingszaken. Resultaten kunnen daarnaast dienen als onderbouwing voor het opinieartikel, het advies over passieve openbaarmaking en een mogelijk position paper in het kader van de formatie van een nieuw kabinet. Collegeleden Wiemers en Koetsenruijter zullen nog samen kijken naar een aantal inhoudelijke aandachtspunten en deze verwerken.

Bemiddeling

Secretaris-directeur heeft aan de hand van het bemiddelingsoverzicht een korte mondelinge toelichting gegeven over de bemiddelingen. College vraagt zich af of het ACOI al een keer een bemiddeling heeft afgewezen. Bureau zoekt nader uit en komt bij college hierop terug.

Rondvraag

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de Regeringscommissaris Informatiehuishouding (RC IHH), en over zijn plannen om te stoppen. Hij heeft aangegeven per 1 januari definitief te stoppen, en een aantal van zijn acties te willen overdragen, waaronder plannen voor een informatiewet en informatieacademie. Bureau zal een vervolgspraak plannen tussen secretaris-directeur, collegelid Berendse en de RC IHH over o.a. onze ideeën over de uitvoering van de Woo, en zijn ideeën over verbetering van de Woo, en of we die op elkaar kunnen binden. Collegelid Wiemers zal door secretaris-directeur worden bijgepraat over de informatieacademie van RC IHH.